

Julekveld i Storheia

e siste dagene før jul stakk trollungen Vesle-Kvinten det lurvete hodet sitt ut gjennom hulen for å se om jula kom. Han glodde alle veger og været gjennom luften om han skulde se likt til noe som hadde med jul å gjøre. Om kveldene kravlet han møysommelig opp på Storheivarden, og der ble han stående lange økter og stirre inn i stjernevrimmelen. For sannelig syntes han at stjernene ble både blankere og gildere jo nærmere jula det lei. Ikke var han kar om å få sove om nettene, og om dagene gikk han bare og vred seg og var kjed og trodde aldri det skulde bli endskap på dem heller. Enda han hadde mer enn nok å tumle med også.

Han hjalp far sin, han Stor-Kvinten, med å lage juleøl. Hele den slagne dag sto han pal og rørte opp

bunnfallet i kjæret for å gi ølet styrkemon. Det var rikelig tilsatt med humle, og derfor ble det mørkt og seigt som sju lange, svarte vinternetter i Storheia.

Siden ga han mör si, hu Gull, en håndsrekning med baksten. Han skulde da til og med kna deigen for henne. Og det gjorde han på det viset at han jompet opp i trauet så rund som han var. Han hoppet og danset og veltet seg i deigen — og tykte at slik mör hadde han aldri vært borti før.

Men det var *en* ting han grublet støtt på, og det var julegavene. En gang hadde han hørt Stor-Kvinten mumle noe om at jo snillere ungene var, jo fler gaver ble de velsignet med. Og skulde ikke *han*, selveste Vesle-Kvinten, få gaver? Han som ikke hadde rukket annet hele det slagne året enn å yte hjelp og bistand i både øst og vest. Råkte han så sant borti en gammel, forkommen skikkelse som kunde være stedt i nød, så hadde han da aldri vært så nøye med umaken. Enten det så var folk eller dyr. Ja, han hadde til og med gjort både prinsesser og prinser lykkelige for levetiden.

Her ene dagen hadde Vesle-Kvinten tullet og lagt i veg til byen alene. Han bar en diger bylt på ryggen. Folk stanset opp og grunnet på hva det vel kunde være for en underlig raring som kom ruslende bortover Kon-

gens gate. Da han kom til torget, slengte han bylten i fanget til nissen som satt under den store julegrana og tok imot gaver til de fattige. Som dette var unnagjort og han sto slik og grunnet, ble han var noe han hverken hadde sett eller hørt maken til før. Det var et musikk-korps som kom troppende nedover gaten.

Da ble Vesle-Kvinten så livende redd at han tok hyven opp til Storheia med det samme, og så fort bar det avsted at ikke engang lynet kunde ha nådd ham igjen.

Og julekvelds formiddag kan du tru trollfamilien i Storheia la seg i skuringa og pussinga. Alle ting skulde jo være så pent og blankt at det kunde skinne på lang lei. Og så måtte Vesle-Kvinten hjelpe far sin med å støpe digre kjertelys i alskens farger, og etterpå strødde han duftende einerbar over golvet.

Til slutt ble julegrana satt på plass, og den pyntet Vesle-Kvinten med mye rart. Det var ikke så lite stas han hadde å fare med heller. Gudsengler og sølvfrosker, stjerner og kuler, harelabber og spraglete ormer, ja, til og med kråkefötter og paddehatter og mye mer.

Så ringte da jula inn.

Stor-Kvinten og Vesle-Kvinten sto i andakt utafor hulen og ønsket jula velkommen til Storheia, mens klokkeklemt fra domkirken bølget gjennom lufta og kalte til fred over hele verden. Klokkeklemtet og stjerne-lyset og den glitrende snøen fikk selv et trollhjerter til å banke i andakt med høgtiden.

— Til lykke med jula da, vesleklompen min, sa Stor-Kvinten.

— Til lykke sjøl du, far min, svarte Vesle-Kvinten. Han ble så høgtidsstemt at han holdt på å grine der han sto. — Trur du julestjernen lyser på oss trollene også, far? kom det etterpå.

— Jeg lurar støtt på det samme, jeg. Men ettersom vi kjenner oss så glade og vel tilfredse, så gjør den vel det, tenker jeg. Vi har da sjels godhet å fare med, vi og, skulde jeg tru. Akkurat som menneskene nede i byen.

— Men hvorfor er menneskene så redd for oss troll da, far?

— Jeg lurar støtt på det samme jeg, klompen min. Og hvorfor er vi troll så redde menneskene da? Jaja, det fins da vel både onde og gode troll her i verden, og det er vel slik hos menneskene også, kan jeg tenke meg.

Moa 72

Så ringte jula inn.

Men i jula er det fred og forsoning mellom alle skapningene, det er både visst og sant.

Lukten og stinne eimen av bjørnekjøtt som sprakte og smalt på glørne inne i hulen slo dem i møte. Da ble de så skrubbsultne begge to at de glemte hele andakten, og dermed ga de seg til å kravle inn i hulen.

På julebordet som var duket med reinmose og einerkvaser, hadde Gull disket opp med de deiligste retter av verden. Ja, det riktig bugnet av lekre saker. Juletreet og bordlysene og alle tyrilysene og skålene rundt om på veggene ble tent, det skinte som av sju soler på en gang. Da familien benket seg til bords, begynte Stor-Kvinten å kvede:

Hau og ho oi og su—ui
ringe linge kálven.
Stjernen lyser troll i hold,
lyser kryp i mørke mold,
lyser gjennom lunkne fjelle
ned i svarte, frosne kjelde.
Hau og ho — oi og su—ui,
ringe linge kálven.
No er det jul,
velkommen til sul!

Så skulde da Gull også gneldre borti en tone, og det bar slik i veg:

Hau og ho — oi og su—ui,
ringe linge kálven.
Fred er lyst i folk og fe,
i hold og troll av stein og tre,
i kjöld og kjærve og glittersne,
og fred er med oss alle tre.
Hau og ho — oi og su—u—i
ringe linge kálven.

Vesle-Kvinten var ikke kleinere karen han heller, og dermed remjet han i veg han og:

Hau og ho — oi og su—u—i,
ringe linge kálven.
Ja, kálven i domen den runger
jula inn til alle unger.
Jul fra otta og til nons,
sul til skrup og Storhei-mons.
Sul til tusen sultne dverge,
sul til alle her på berge'.
Hau og ho — oi oo su—u—i,
ringe linge kálven.

Da trollfamilien hadde spist og drukket mer enn de hadde godt av, banket det sakte på døren.

— Er det troll eller folk som tør banke på døren min en hellig julekveld! ropte Stor-Kvinten så det skalv i hele Storheia. Da svarte det:

Lukk opp for vennlig nisse
som med gaver og godhet rundt må trisse.
Storheiprinsen, Kvinten den lille,
står på listen som en av de snille.
For dåd og verge i skog og fjell
skal nok han ha gaver lell.

Og der sto julenissen i døren. Skjegget hans var så urimelig langt at han gjerne kunde ake kjelke på det. Han slengte av seg den digre sekken sin og begynte å rote i den.

— Jeg skal hilse deg god jul fra enketrollkjerringa i Sylene, sa han. Og værsgod, Vesle-Kvinten, du må ikke forsmå en liten ting etter hennes ringe evne, det er ei kasse med syltede snegler. Og fra Steinbukken under Geitfjellet skulde jeg gi deg disse gullhornene. Fra Kvistingjutulen denne esken med froskesjelé, og fra farbror på Storheia denne sølvkalotten. Og trollet i Fagerheia sender deg denne rare tingen som menneskene kal-

ler krystallapparat. Dette du ser her er telefon, og når du setter denne over hodet ditt, så hører du all verdens låt og spill. Denne glasskrukken med gullfisk skulde jeg gi deg fra onkelen din i byen.

Jo lenger nissen grov, jo fler og større ble gavene. Til slutt måtte nissen rusle sin vei, det rommet ikke fler julegaver i Storheihulen.

— Du store min, ropte Vesle-Kvinten, er jeg så snill som jeg har fått gaver til, så neimen om jeg skjønner meg på hvor snill jeg må ha vært. Jeg trur så sant vi blir nødt til å utvide hula vår til neste jul, jeg, sa han til far sin.

— Så?

— Ja, skal jeg få plass nok til alle disse gavene så, så er vi nok pent nødt til det, skulde jeg mene. Og neste år skal jeg bli enda snillere enn i år — så du skjønner.

Stor-Kvinten gomlet litt på det.

— Jeg lurar støtt på det samme jeg, sa han.

Deretter slo de ring om juletreet og sang:

— Gla—a—de jul — —